

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:
Pe an 28 cor. $\frac{1}{2}$ an
14 cor. $\frac{1}{4}$ 7 cor.
Un număr 30 fileri.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 32 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 16 cor. $\frac{1}{4}$ an
8 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 84 fil., a doua
oară 72 fil., a treia
oară 60 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Mercuria și Sâmbăta.

Educația fetelor.

— Lipsa unui gimnaziu de fete. —

Anul școlar ce se începe, aruncă la suprafață o problemă, ce s'a discutat foarte puțin în ziaristica noastră: educația mai înaltă a fetelor. Nu eră până acum așa actuală această problemă, deși sunt mai multe școli înalte de fete și la noi în țară, iar în străinătate numărul lor este foarte mare. Războiul a făcut ca această problemă să devie actuală, de urgență.

Locul celor căzuți sau mobilizați pe câmpul de luptă trebuie umplut cu alte forțe, și cum forțele bărbătești nu vor mai fi suficiente, femeile încă sunt chemate, să își îndeplinească partea lor de muncă. Aceasta cu atât mai vărtos, cu cât împrejurările esențial schimbate de acum — și mai ales de după războiu — când șansele de căsătorie se reduc și se vor reduce în mod simțitor, fetele, în foarte mare parte, vor fi avizate să se susțină singure.

Frecvența deosebit de mare, de care s'au bucurat cele două preparandii de fete ale noastre, în anii aceștia, dovedesc în deajuns acest adevăr.

Cele două preparandii de fete nu sunt de ajuns, după cum s'a văzut și din surplusul de eleve, ce s'au aglomerat, încât multe nici nu au putut fi primite. În afară de aceea nu este cu folos, ca fetele să se îngrămădească la o singură carieră.

Sunt doar atâtea cariere încă, mai potrivite și mai rentabile ca cea de dascăl, încât ar fi o mare greșală, ca fetele noastre să nu se gândească și la acele.

Lipsa unui gimnaziu de fete se impune din ce în ce mai mult. Trecute odată peste clasele gimnaziale, fetele au înaintea lor un vast teren de muncă, deschizându-li-se atâtea cariere, cari la alte neamuri sunt inundate de abinele de fete.

Nu se poate ridica însă așa din pământ o instituție nouă, dar necesitatea ei se simte tot mai mult, idea s'a mai discutat în coloanele acestei foi și publicul o reclamă tot mai mult ca pe o necesitate de mână întâiu.

Deocamdată ne putem ajuta în cadrele institutelor, ce le avem.

La gimnaziul nostru încă am avut câteva eleve în anul trecut, acelaș lucru l-am remarcat și la alte gimnazii, iar la cel din Brad, numărul elevelor a fost surprinzător de mare.

Superioritatea gimnaziului din Brad, a și ieșit în publicitate cu idea, ca fetele să fie primite, cu începerea anului școlar 1918/19; ca eleve ordinare la gimnaziu.

Idea aceasta cred că s'ar putea accepta și la gimnaziul din Blaj.

Se va vedea, că numărul elevelor va fi mult mai mare în acest an — și astfel superioritatea școlară încă ar trebui să le dea toate înlesnirile posibile.

Sulevăm deocamdată această idee, asupra căreia avem datoria să revenim amănunțit.

Glasuri de pace. Vice-admiralul german Solf a făcut importante declarații privitor la terminarea ostilităților și încheierea păcii. A spus, că Germania nu intenționează să anecheze Belgia, ori să-i micșoreze în vre-o formă independența ei de stat, și toate comentariile câte s'au făcut pe aceasta temă în statele ostile sunt lipsite de orice temei. Declarațiile lui Solf au făcut senzație, deoarece el e socotit, de unul, care aparține cu trup și suflet grupului anexionist. Mai senzațional e, că foile din Germania țin să știe, că declarațiile vice-admiralului au fost făcute cu prealabila conștiință și aprobare a cercurilor conducătoare germane.

Tot în zilele aceste a rostit un discurs de pace principele din Baden,

Maximilian, care a spus, că războiul tot va aduce mai aproape popoarele, cari la sfârșitul războiului vor căuta a trăi în comunitate frățescă și pacinică.

Conferență ministerială comună.

În Viena s'a ținut o conferență comună a ministrilor austrieci și magiari. Cu prilejul conferenței, ministrul externelor, Baronul Burian a făcut expozeul celor petrecute la marele cartier german și s'au discutat toate chestiile mari externe, precum și rezultatele obținute la conferența economică din Salzburg între delegații Monarhiei și ai Germaniei.

În așteptarea mirelui.

— Cel din urmă al meu răspuns. —

Ca să fie cât se poate mai scurt, voi trece de-adreptul în medias res.

Păr. Rusu afirmă că eu i-am răstălmăcit întreg sensul articolului Dsalo din Nr. 10 al C. C. cu citate începute după plac. Întrebarea e deci aceasta: Afirmat-a articolul Dsalo, da sau ba? — că alegătorii ei înșiși au fost împărțiți în două partide contrare și una intermediară, — după principiul? Afirmat-a, că o parte a alegătorilor a fost de părerea, că avem lipsă de consolidarea internă a bisericii chiar și cu prețul umilirii ori segrumării ei; iar cealaltă parte a alegătorilor a fost de părerea, că chestia principală e, că biserica noastră să iasă și de astădată neștirbită în drepturile sale — chiar și cu prețul unei probabile întârzieri în a-se dezvoltă și progresa înlăuntră? În sfârșit afirmat-a, da sau ba? — că au fost și oameni, cari n'au lucrat de bună credință, ei mânați de alte considerații?

Nu voi răspunde eu, ci las să răspundă înouși scrisul Dsalo, care îl citez aci din cuvânt în cuvânt — și încă două pasagi, cari sunt în cea mai strânsă legătură unul cu altul, precum urmează:

I. „Pentru unii aveau preferință aceia, a căror trecut prezintă garanțe pentru înțelegerea chestiilor, cari privesc renașterea și consolidarea internă a bisericii, altora iarăși li-se părea, că în împrejurările date chestiunea principală nu-i asta, ci marea problemă, că biserica noastră și de astădată să iasă neștirbită în drepturile sale din lupta purtată cu demnitate împotriva eurentelor externe, cari cearcă s'o umilească ori chiar s'o sugrume.”

II. „Față cu părerea a celera — ne gândim totdeauna numai la oamenii de bună credință, și nu la aceia, cari au lucrat mânați de alte considerații! — cari socoteau de chestiune principală partea de consolidare internă a bisericii, pentru care pâr. episcop Valeriu pare a fi cel mai chemat, a biruit deci prin părintele Suciu — deși nu deplin — punctul de vedere al acolora, cari văd mai mare rău într-o eventuală umilire ori sugrumare a bisericii, decât într-o probabilă întârziere a ei în a se desvoltă și progresa înlăuntru. Pâr. episcop Iuliu în sfârșit, susținut mai cu seamă de voturile Gherlenilor săi, a ajuns între acești doi candidați, ca unul, care nefiind anume sprijinit de guvern și având simț și pentru chestiile de reformă internă, cu drept cuvânt poate fi socotit ca o punte de trecere între cele două părți dela capete.“

Spune-mi mă rog oricine: nu reiasă cât se poate mai clar și mai evident din acest scris al dânsului — ceea ce am afirmat eu în articolul meu din Nr. 44 al „Unirii“? Nu se cuprind în articolul dânsului acuzele acele nemai pomenite la adresa alegătorilor, față de cari eu m'am simțit îndemnat „să cred“, că pot să protestez în numele preoției tatregi?

Eu respectez părerea oricui, deci și a dânsului, dar eu nu „păreri dânsului“ le-am combătut, ci procedura dânsului de-a prezintă aceste păreri ca păreri ale alegătorilor. Cu scrisul Dsale din capul locului exclusiv din punctul acesta de vedere m'am ocupat.

Eu am afirmat că alegătorii, indiferent, că oare la care partidă au aparținut, în principii au fost solidari și fiecare a fost de credința, că candidatul lui corespunde în toate privințele. Aceasta o susțin și acum. Alegătorii grupați în jurul pâr. Suciu au fost insuficienți pentru dânsul tocmai pentru că l-au socotit drept un om al vremilor și bărbat al doririlor din toate punctele de vedere, cei ai pâr. Frențiu au protestat cu toată tăria de câteori se ivca cineva care să afle la dânsul și vre-un punct, căruia să nu-i corespundă; iar Gherlenii când și-au motivat gruparea lor în jurul pâr. Hecșă, au spus verde: în 68 nu v'am ascultat și — v'a fost bine, în 93 v'am ascultat — veți ști Dvoastre cum v'a fost, acum nu vă ascultăm ca să vă fie bine!

Acești trei candidați sunt „pe o formă“ aleșii clerului, întrucât oricare dintre dâșii va fi întărit, clerul va fi îndestulit pe deplin. Fiecare alegător a avut numai un vot, dar îndată ce noi ne-am supus sistemului electoral, care se practică la alegerea de mitropolit, ne-am supus și rezultatului — și dacă pentru mine ori altul aleșii nu sunt „pe o formă“ aleșii mei, pentru cler ca atare — sunt pe o formă aleșii clerului.

Pâr. Rusu în Nr. 48 al „Unirii“ își tâlmăcește articolul dânsului cu totul altcum. Fără îndoială el e chemat să-și tâlmăcească scrisul lui, de aceea n'am nicio un motiv să trag la îndoială această tâlmăcire, căci — de internis non iudicat praeter. Dar această tâlmăcire nouă nu din scrisul dânsului reiasă, ci din interpretarea ce o face în răspunsul ce mi-l dă mie, care o iau spre știință. Pâr. Rusu i-se pare aspră timbrarea de „incalificabilă“ — asta o cred — dar spună oricine, e oare destul de aspră o astfel de

timbrare pe lângă înțelesul, ce reiese cât se poate mai clar și evident din textul articolului Dsale? Dacă articolul dânsului a fost greșit interpretat, nu cerce cauza în „răstălmăciri“, ci în stilizarea nefericită a acelui articol. Prin urmare sfatul ce mi-l dă la urmă, îi prinde cât se poate de bine și dânsului.

Încă ceva. Pâr. Rusu susține, că eu am calificat drept „riscată“ afirmarea dânsului privitor la umilirile indicate și ea cele două momente relevate de dânsul în „cronică“ eu le socotesc drept acte de foaltă demnitate și conștiință. Rog pe oricine să cerce: unde se află astfel de afirmări în articolul meu? Eu nu zic însă, că aici e o mistificare ori răstălmăcire, — pâr. Rusu e doar preot, care cunoaște morala — ci nervositatea aceea, care pe dânsul și de altădată l-a făcut să nu vadă lucrurile limpede, care și acum îl face să aplice împunsături, — un meșteșug, la care se pricepe de minune. — ba să se aeate chiar și de „Casa Domnului“ (spuneți-mi mă rog una singură foaie ori revistă de-a noastră, de care dânsul să nu se fi acățat!). De aceea asupra acestora nu stăruiesc, ci isprăvind cu dânsul, pun punct.

Singur și exclusiv în interesul adevărului fac aici o rectificare a unei greșeli într-adevăr strecurate în articolul meu. După cum am constatat mai târziu din notițele mele, — nu candidarea „unii nealegător“ la oficiul de notar al clerului a fost condiționată de învoirea comisariilor regești, — ci citirea manifestului, încredințând expres alegătorii pe prezidentul constituției, care a desbătut manifestul — să confereze în acest punct cu comisarii.

Din toate aceste, cititorii „Unirii“ pot să judece: a fost ceva necorectitate în toată atitudinea, ce am luat-o eu în chestia faimoaselor „constatări și reflexii“?

Septimiu Popa.

Reducerea comitatelor. În legătură cu legea electorală votată de parlament se comunică acum, că guvernul intenționează și o reducere a numărului comitatelor. Din 63 comitate vor rămânea 48. Unele vor fi contopite în alte comitate, altele mai mari desfăcute în două. Vor fi contopite între altele comitatele Sibiu și

Brașov. La Bihor se va alipi comitatul Békés, iar Sătmarul va fi tăiat în două, cu reședința Sătmar și Carăii mari.

Peisage. *)

Înainte...

O pânză uriașă-i ceriul
Cuprins în flăcări, nori și fum,
Peste cadavrele zdrobite
Armatele își taie drum.

Văzduhu-i plin de gîmet, urlet,
Bat tunurile-ngrozitor, —
Despică roțile, în două,
Pe cei căzuți ce trag și mor.

Se necrucicează flăcări roșii
Că par'car arde-n depărtări, —
Și sburătorii trec spre soare,
Și alți cad luptând, în zări.

Tot mai năpraznic dau înainte, —
Ura! Naainte! Steagul sus! ...
... Încinșii gem și mor —, și tunuri
De-avalma zăc, cu osia-n sus. ...

Valeriu Bora.

*) Din volumul »Infricoșatul viitor«, ce va apare în curând.

Informațiuni.

Cătră cetitori.

P. T. Abonenți sunt rugați să binevoiască a-și solvi abonamentul.

În deosebi rugăm pe domnii reștanțieri, să facă bine să ne plătească, căci speșele edării foaiei sunt mari și din parte-ne am fost destul de îndulgenți până acum.

Redacția și Administrația
„UNIRII“.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Voind a pune bază unui fond bisericesc în parohia noastră, am deschis colectă spre acest scop. Contribuțiile de până acum sunt: Mitru Uifălean din America 200 cor., Ioan Murășan l. Onuș 100 cor., soția lui Nastasiu Ghiran 100 cor., Onița Uifălean 100 cor., Onuș Crișan 20 cor., Anica Turc 100 cor., Anica Tâmaș l. Simion 20 cor., Vasilie Stanciu 10 cor., George Ghiran 10 cor., În amintirea Anei Stanciu (colectă) 3 cor., Mitru Ciurdar 200 cor., soția lui Ana Dumitraș 200 cor. Suma 1063 cor.

Pentru aceste fapte le exprimăm mulțămirea și implorăm darul celui atotputernic asupra lor.

Așchileul-mare, 19 Aug. 1918.

Aurel Fodor   Ioan Tâmaș a Petri
paroh.   curator primar.

Din dieceza Gherlel. Numiri: On. Alexiu Bidian este numit administrator local la parohia Vălaszut (distr. Giului); On. Florian Găvrilaș este numit actuar și arhivar diecezan și On. Vasile Pap, cleric-profesor, este numit profesor supliment la instituția pedagogică de băieți.

— Începerea anului școl. la preparanșia de băieți și fete. Prin aceasta se notifică Frățiiilor Voastre, cumcă anul școl. curent

la preparandia diecezană de băieți și de fete se va începe în 14 Septembrie 1918, despre ce să încunoștințați Frațiiile Voastre de urgență elevii și elevele preparandiali și pe ceie ar voi a studia pedagogia, ca pentru înscriere să se prezenteze la acest termin.

— *Concurs la parohii.* Cu terminul de 20 Septembrie 1918 se descrie concurs la parohia *Măluț—Omlásalja* (distr. Sănmărghelei); Parohia *Teuții-de-jos—Miszótófalú* și filia *Măghidruș—Miszlmogyoros* (distr. Băi-mari); Parohia *Valcăul-de-jos—Alsóalkó* cu filiala *Bozieș—Szilágyborzás*.

— *Concurs la stațiuni dozentale resp. cantor-docentale.* Cu terminul de 10 Sept. 1918. se dau la concurs următoarele stațiuni: Stațiunea cantor-docentală *Picleșu—Lona-poklostolke* (tractul Logiardului); Stațiunea dozentală *Vișeuul-de-mijloc—Középviseó* (tractul Vișeuului).

Cavaler al ordinului „Maria Teresia“. Dl *Ioan Boieriu*, general ces. reg. în penz., binecunoscut și în cercurile românești din Arad, din timpul când își făcea serviciul la reg. 33, a obținut pentru serviciul extraordinar, prestat țării și patriei pe câmpul de onoare cea mai înaltă distincție militară, ordul „Maria Teresia“.

Elevii și elevele absolvente de IV. cl. civile, cari voesc să treacă pe clasa a V-a gimnazială, pot să ia parte la un curs de 2 luni, pentru a trece examenul de diferență din *limba latină*.

Informații la redacția »Unirii«.

Evacuarea spitalului „Kamenica“ din Blaj. Cum aflăm, spitalul militar, ce ocupase aripa nouă a gimnaziului nostru, preparandia, internatele de băieți și fete, se va muta în cursul lunii Septembrie.

Astfel institutele noastre își vor rena vechile lor sale de propunere.

Incheierea cursului de patriotism. Din Cluj se anunță, că acolo s'au terminat prelegerile patriotice cu învățătorii români trecuți la stat. Incheierea s'a făcut cu o solemnitate specială și pe lângă un bogat program patriotic. Serbarea a fost deschisă prin cântarea Hymnului, s'au declamat și cântat cântece patriotice și s'a terminat cu Szózat. Debutanții au fost exclusiv învățători și învățătoare. Foile știu, că în curând se va deschide al doilea ciclu de prelegeri cu alt număr de 200 învățători. Se proiectează 6 cicluri, după ce 1200 învățători au fost primiți la stat, iar la un curs nu încep mai mulți de 200.

„Biblioteca Ardealului“. Sub acest titlu va apare în editura institutului de arte grafice, *Alexandru Anca, Gherla*, o nouă publicație românească periodică sub direcțiunea d-lui *Emil Isac*. „Biblioteca Ardealului“ va apare în formă de carte în fiecare lună, tipărită pe hârtie bună, cu caractere tipografice moderne și învăluită în cupertă ilustrată. Primul număr va apare în cursul lunii August și va conține versuri de *George Coșbuc*, în forma unei antologii moderne și cu o prefață de dl *Emil Isac*. Exemplarul va costă 1 cor. 50 fil. (1 franc 50 bani) plus 50 fileri pentru porto și se poate comanda la toate librăriile, sau direct la editură: „Institutul de arte grafice, *Alexandru Anca, Gherla—Szamosújvár*. La comandă suma

să se trimite înainte. Tot ce privește redacția bibliotecii, scrisorile să se adreseze d-lui *Emil Isac*, Cluj—Kolosvár (strada *Bartha M. 22*.)

Prețurile maxime pentru porci. Prin ordin ministerial s'au stabilit următoarele prețuri maxime pentru porci. Porci slabi de 20—30 kg. greutate 14 cor., de 30—90 kg. 6 cor. de kg. Porci îngrășați de la 91—125 kg. 8 cor., 126—150 kg. 8 cor. 20 fil., iar peste 151 kg. 8 cor. 40 fil. În aceste prețuri sunt cuprinse toate cheltuielile.

Necrolog. † *Ioan Papp*, protopop em. al distr. Haled, asesor consisterial, paroh gr.-cat. al Ardasatului, în 19 August st. n. 1918. la ora 4 dim. în anul 53 al vieții și în al 28 an al preoției și al fericitei sale căsătorii, provăzut fiind cu Sfintele Sacramente, și a dat nobilul său suflet Creatorului.

Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre odihnă vecinică în 21 Aug. a. c. la 9 ore dim. în cimiterul bisericii gr.-cat. din Ardasat.

— † *Nicolau Moldovan*, preot gr.-cat. în Comițig, a repausat în Domnul la 22 Aug. st. n. 1918. la orele 12 din zi, împărțit fiind cu s. Sacramente ale muribunzilor, în vârstă de 77 ani, și 50 an al preoției și fericitei sale căsătorii.

Osămintele decedatului s'au așezat spre odihnă Sămbătă în 24 Aug. a. c. la 2 ore p. m. în cimiterul bisericii gr.-cat. din Comițig.

Odihnească în pace!

Bibliografie.

A apărut:

Teologia Morală vol. I.

de *Dr. Alexandru Nicolescu*, canonic

Prețul franco rec. cor. 11.50.

Se expediază dela *Librăria sem. din Blaj—Balázsfalva*.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Nr. 4000—1918.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 30 Septembrie 1918 inclusive pentru următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Constantin Alutan“.

1. Un (1) stipendiu de 120 cor. folosit în anul școl. 1917/18 de *Eug. David Radeș*, gimn. cl. VIII. Blaj.

2. Un (1) stipendiu de 80 cor. folosit în anul școl. 1917/18 de *Aurel Pongraț*, gimn. cl. VI. Năsăud, — destinate pentru tineri români gr.-cat. studenți la gimnaziu, școli reale, comerciale, universitate, politehnică, agronomie, preparandii etc.

Consăngenii fundatorului au preferință.

II. Din fundațiunea „Lazar Baldi“.

Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul școl. 1917/18 de *Valer Micușan*, gimn. cl. VII. Blaj, — destinat pentru studenți gimnaziști români gr.-cat. din comitatul Clujului. — Consăngenii fundatorului au preferință și dacă sunt din alte comitate.

III. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Din venitele acestei fundațiuni se vor împărți stipendii adecvate tuturor nepoților

din frați ai fundatorului și în locul al doilea băieților și fetițelor înrușiți cu fundatorul prin sânge până la al patrulea (IV) grad, născuți din căsătorie creștinească, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează. — Nu vor fi eschiși dela stipendii nici aceia, cari învață măiestrii.

IV. Din fundațiunea „Ioan Chirilă“.

Interesele disponibile ale fundațiunii acesteia pe anul 1916, preliminate în suma de 550 cor. în sensul literilor fundamentale se vor împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vre-o școală. Consăngenitatea se consideră până la gradul al VIII-lea. — Dintre stipendiștii acestei fundațiuni pe anul școl. 1917/18 nu s'au legitimat *Emil Gajia*, școlar în cl. V. gimn. Turda, *Victor Folea* cl. I. gimn., *George Bărbat* cl. I. elem. și *Ioan Bărbat* cl. II. elem. Blaj.

V. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette“.

1. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit de *Ioan Goia*, rig. med. Cluj, — destinat pentru tineri ascultători de medicină, tehnică, ori de științe reale superioare militare.

2. Un (1) stipendiu de 400 cor. — destinat pentru un tânăr român, care va intra în școala de cadeți.

3. Trei (3) stipendii de câte 200 cor. folosite de *Axente Tomuș*, cl. IV. elem. Abrud, *Ioan Ioanette* cl. I. gimn. Turda și *Laurențiu Lagy* cl. V. gimn. Mediaș.

Stipendiile din aceasta fundațiune le pot obține tineri, cari din ambii părinți sunt români, de religie gr.-cat. ori gr.-or. din munții apuseni ai Ardealului din comunele: *Câmpeni*, *Bistra*, *Certege*, *Săcătura*, *Albac*, *Scărișoara*, *Neagra*, *Vidra-de-sus*, *Vidra-de-jos*, *Ponorel* și *Sohodol*, — și cari vor dovedi totodată, că sunt născuți din părinți adevărați români.

Descendenții în linie directă din familia *Ioanette*, constatându-se de capabili și diligenți, vor primi stipendiul cu începutul clasei a IV-a normale sau elementare și au preferință față de alții.

VI. Din fundațiunea „Augustin Ládai“.

Stipendiile destinate pentru tineri de naționalitate română și religie gr.-cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică, adecă s'au decis a face studii pe carierele acestea.

Stipendiile din această fundațiune fiind strâns atârătoare dela venitele anuale ale fundațiunii, cari sunt supuse la fluctuațiuni, — conferirea lor este legată de durata unui an școlastic.

Mărimea singuraticelor stipendii o va fixă consistorul la timpul său.

VII. Din fundațiunea „Andrieu P. Liviu“.

Un (1) stipendiu de 100 cor. folosit în anul școl. 1917/18 de *Iosif Zeic*, ucenic măsar *Alba-Iulia*, — destinat pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală sau pentru meseriași — consăngenii de ai fundatorului. Il pot dobândi și fete.

VIII. Din fundațiunea „Vas. Rațiu“.

Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul școl. 1917/18 de *Emilia Maria Costea*, elevă cl. IV. civ. Blaj, — destinat pentru

studenți români gr.-cat. în clasele superioare ale gimnaziului arhiepiscopesc din Blaj, sau pentru fetele din clasele civile ale școlii de fete din Blaj. Consăngenii fondatorului au preferință.

IX. Din fundațiunea „Alex. Micu“.

Un (1) stipendiu de 250 cor. folosit în an. școl. 1917/18 de Silvia Băgăian, el. cl. IV. civ. Blaj, — destinat pentru elevi sau eleve ai școlilor medii, comerciale sau ale școlilor superioare de fete. Consăngenii au preferință.

X. Din fundațiunea „Alexandru Șt. Suluțiu“.

1. Trei (3) stipendii de câte 200 cor. pe cari le-au folosit în anul școl. 1917/18 Iuliu Mureșianu gimn. cl. VIII. Blaj, Aug. Mureșianu gimn. cl. VIII Turda, Ovidiu T. Decei gimn. cl. VII. — destinate pentru studenți gimnaziști în clasele superioare.

2. Șase (6) stipendii de câte 120 cor. pe cari le-au avut în anul școl. 1917/18 Ioan Cucuiu gimn. cl. III. Blaj, Vasile Han gimn. cl. III. Blaj, Nic. Cotoiu cl. IV, Iacob Oprea cl. II. Blaj, Cornel Petric cl. VIII. Lugoj, Vas. Aftene cl. VI. Blaj, — destinate pentru studenți gimnaziști în clasele inferioare.

Studenții înscriși ca ordinari la școlile de mai sus, cari doresc a obține unul din stipendiile aici înșirate, au să dovedească:

a) că sunt români gr.-cat. mizeri, născuți în Transilvania.

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calcul de eminentă.

c) Dintre concurenți vor fi preferiți aceia, cari vor dovedi, că sunt consăngenii cu fondatorul.

XI. Din fundațiunea „Vancea—Cassa Arhidiecezană“.

1. Patru (4) stipendii de câte 120 cor. — destinate pentru candidații de învățători în arhidieceza noastră, cari vor ascultă cursul preparandial la preparandia arhidiecezană gr.-cat. din Blaj și eventual la altă preparandie gr.-cat.

La dobândirea stipendiilor din aceasta fundațiune au preferință rudeniile fondatorului chiar dacă ar fi născuți afară din Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, dela străini însă se cere să fie fii ai acestei Arhidieceze.

XII. Din fundațiunea „Ioan Bobb“.

Trei (3) stipendii de 120 cor.

XIII. Din fundațiunea „Dr. Simeon Ramontzai“.

Două (2) stipendii de 630 cor. neconferite — destinate pentru studenții dela universitate, la politehnică, la academia de pictură din Budapesta și Viena, precum și la academia montană din Selmetz și la academia comercială din Viena.

2. Trei (3) stipendii de câte 168 cor. neconferite în anul școl. 1917/18.

Stipendiile de sub p. 2 sunt destinate pentru studenți iuriști la universitatea din Cluj.

3. Un (1) stipendiu de 126 cor. — destinat pentru gimnaziști și studenți la școala comercială.

La stipendiile din aceasta fundațiune sunt preferiți cei nobili de origine.

XIV. Din fundațiunea „Petru Maior“.

Un (1) stipendiu de 120 cor. folosit în anul școl. 1917/18 de Sabin P. Maior gimn. cl. VI. Gherla.

Concurenții la toate fundațiunile înșirate până aci în 16 pozițiuni, au să alăture la suplicile lor scrise și subscribe cu mâna proprie în limba română: testimoniu școlastic în copie autentică, carte de botez, iar nu carte de naștere dela matriculantul civil, sub rizicul de-a nu căpăta stipendiu, atestat de paupertate, atestat medical, și pentru dovedirea consăngenității cu fondatorul, au să alăture atestat dela respectivul oficiu parohial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă. Sunt datorii mai departe să numească expres institutul, la care vor studia în anul școl. 1918/19, și să determine apriat suma și soiul stipendiului pentru care suplică. Suplicile cari nu vor corăspunde cerințelor aci înșirate, precum și cele intrate după termin, nu vor fi luate în considerare.

XV. Din fundațiunea „Cercul Oraștiei“.

Un (1) stipendiu de 100 cor. — destinat pentru cel mai vrednic student de națiune română, de religie gr.-cat. din gimnaziul Blajului sau dela Academia de drepturi, originar din comunele împreunate sub pretura politică din Oraștie.

XVI. Din fundațiunea „Tim. Cipariu“.

Două (2) stipendii de câte 100 cor.

XVII. Din fundațiunea „Ioan P. Bota“.

Un (1) stipendiu de 120 cor., acest stipendiu se va da unui băiat din comuna Șard, comitatul Albei-Inferioare, care va studia la vre-o școală medie sau școală reală superioară, născut din părinți români; e român după cugete și simțiri și dovedește în studii progres laudaver, iar purtarea morală exemplară. Neamurile fondatorului au preferință. Pentru dovedirea cunoștinței limbii românești respectivul are să elaboreze o teză din limba română sub supravegherea unui profesor dela vre-un gimnaz.

XVIII. Din fund. „Gavrilă Vaida“.

Un (1) stipendiu de 140 cor. folosit în anul școlastic 1917/18 de Petru Pașca gimn. cl. IV. Gherla, destinat pentru studenți dela orice școală reală, comercială, academie, universitatea sau politehnica. Preferință au descendenții din familiile Vaida de Soósmezó și Fulecovici.

XIX. Din fundațiunea „David Br. Ursu de Margina“.

Șapte (7) stipendii de câte 200 cor.

Concurenții la aceste stipendii au să dovedească cu carte de botez, că sunt români gr.-cat. născuți în vre-una din comunele arondate în comitatele: Făgăraș, Sibiiu, Hunedoara, — cu atestat de frecventare, că sunt școlari în clasa I. a gimnaziului greco-catolic din Blaj, iară fetele, că frecventează școala de fete din Blaj, că au purtare morală bună și progres bun în studii, și că sunt sau pot fi susceptuți în Seminarul junimii române gr.-cat. studioase din Blaj, iar fetele în Internatul de fete din Blaj.

XX. Din fundațiunea de alumnate a Internatului „Vancean“ de fete din Blaj.

Un (1) alumnat de 100 cor.

Suplicantele pentru acest alumnat au să întrunească și să dovedească următoarele condițiuni:

a) că sunt române gr.-cat. mizere, născute în arhidieceză;

b) că pe lângă purtarea morală bună au din studii calculi buni;

c) că sunt înmatriculate ca eleve ordinare în școala gr.-cat. de fete din Blaj și sunt primite în Internatul „Vancean“ de fete;

d) preferință vor avea fetele de preoți din arhidieceză.

XXI. Din fundațiunea „George Vișa“.

1. Un (1) stipendiu de 1200 cor. destinat pentru un tinăr, care va dovedi o purtare morală ineccepționabilă și va fi terminat cu bun succes studiile și ar dori să-și perfecționeze studiile în străinătate. Rudeniile fondatorului vor avea preferință, iar în lipsa acestora stipendiu se va conferi unui tinăr român greco-cat. ori greco-oriental.

Concurenții vor avea să alăture atestat de botez, atestat de moralitate și progres, dovedite în studiile și ocupațiunea de până aci, și eventual atestat de consăngenitate dela oficiul parohial concernent.

2. Un (1) stipendiu de 100 cor., folosit în anul școl. 1917/18 de Virgil Demian, gimn. cl. VI. Blaj, — destinat unei fete române, care cercetează școala de fete împreună cu internat a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român din Sibiiu“; sunt preferite rudeniile fondatorului.

3. Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în an. școl. 1917/18 de Claudia Crișan, el. curs. IV. prep. Lugoj, — destinat pentru coice cercetează vre-o școală pedagogică sau reală.

Stipendiile de sub punctele acestea din urmă se vor conferi acelor tineri sau fete aparținători la familia lui George Vișa, cari vor dovedi purtare morală și progres în studii.

XXII. Din fundațiunea „Alumnate ale Seminarului junimii române greco-catolice studioase în Blaj“.

Două (2) alumnate de câte 200 cor. — destinate pentru tineri români gr.-cat. din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș. La primire vor avea preferință consăngenii piului fondator Dr. Ioan Vancea de Buteasa, arhiepiscop și mitropolit, apoi «caeteris paribus» fiii parohilor mizeri sau ai preoților arhidiecezani, — cari însă vor fi mai buni între toți, vor fi primiți chiar și fiind fii ai credincioșilor din clasa cea mai de jos. Conform §-ului 6 al literelor fundaționale, alumnatul seminarial va începe de regulă cu prima clasă gimnazială și va dura până la opta sau ultima clasă inclusive. Condițiunile de concurs dela celelalte stipendii se subînțeleg și aci.

Blaj, din ședința consistorială, ținută la 15 August 1918.

Dr. Vasile Suciu m. p.
vicar general.